

1. Nyelvtudományi alapkutatások

Elméleti nyelvészeti kutatások

- *A Lendület kutatócsoportban* a tágabb értelemben vett nyelvi alrendszerek interakciójának további vizsgálata prozódiai és pszicholingvisztikai kísérletes nyelvészeti módszerekkel, valamint a nyelvtani munkamegosztás elméleti nyelvészeti modellezése a hatóköri és információszerkezeti jelenségek területén, részben németországi kutatótársakkal együttműködve. Forrás: LP2011-013 sz. Lendület projekt, OTKA NF 84217, OTKA PD 101050, DAAD-MÖB 39933.
- *Az Átfogó magyar nyelvtan* projektum folytatása, a fejezetek szerint. Forrás: költségvetés, OTKA NK 100804.
- *Formális Fonológiai Kutatócsoport: Kis magyar fonológia* tanulmánykötet publikálása e-könyv formátumban. Magyar és angol szegmentális és szótagszerkezeti jelenségek elemzése. Csettintőhangok elemelméleti elemzése. Forrás: költségvetés.
- *Kísérletes és Analógiás Fonológia és Alaktan Kutatócsoport*: az előlségi harmónia tipológiájának és a magyar magánhangzó-harmónia tipológiai helyének, valamint a monotonitási elv ebbéli szerepének kutatása. A nyelvi attitűdök szerepének vizsgálata egyes fonológiai jelenségek fonetikai megvalósulásában. A zöngésségi hasonulás fonetikai és fonológiai vetületeinek elemzése. Forrás: költségvetés, OTKA 104897, 101050.
- *Szemantikai és pragmatikai kutatások*: a kérdő infinitívuszokat ill. idéző inverziót beágyazó predikátumok szintaxisának és szemantikájának kutatása, a főmondati infinitívuszok és modális partikulák interakciójának további vizsgálata. A mondatípusok és -illokúciók kognitív megközelítésmódjainak elemzése. A nemkijelentő magyar mondatok prozódiai tulajdonságainak kutatása. Az *EuroGr@mm* projekt keretében korpuszvizsgálatokon alapuló kontrasztív kutatások. A nyelvi udvariasság és rituálék kutatásának továbbvitele. Forrás: költségvetés, Chiang Ching-Kuo Foundation.
- *Mondattani és morfológiai kutatások*: a *Beás nyelvtan* angol változatának végső formába öntése, az udmurt nyelv információszerkezetére vonatkozó vizsgálatok folytatása. A magyar morfológia egy általános tanulságokat hordozó problémájáról cikk megjelentetése rangos nemzetközi folyóiratban. Az univerzális olvasatú általános alanyok modelljének kiterjesztése az egzisztenciális olvasatúakra. A Kínai Társadalomtudományi Akadémia Nyelvi Intézetével közös kutatás (*Információstruktúra a nyelvben*) folytatása, összehangolt kísérletek végzése, közös publikációk megírása. Forrás: költségvetés. A nyelvi esztendiszterek mentális reprezentációjának kutatása. Forrás: MTA Posztdoktori Ösztöndíj.

Finnugor nyelvészeti kutatások

- *A Kérdőszók és kérdőszavas kérdések a tundrai nyenyecben* c. téma lezárása. Az északi szamojéd nyelvek kérdőszavas kérdéseit, valamint névszói állítmányú mondatait érintő szintaktikai vizsgálatokat célzó nemzetközi kutatások előkészítése. Forrás: költségvetés.
- A szamojéd, a finn-számi valamint a komi-permják *szociolingvisztikai vizsgálatok* folytatása. A manysi tekintetében a végzendő terepmunka előkészítésének megtervezése, a hanti–orosz nyelvi kapcsolatok vizsgálata a pragmatika és a mondattan területén, illetve a hanti (al)nyelvjárások legfontosabb jellemzőinek feltárása. Forrás: költségvetés, OTKA PD 104612.
- A manysi történelem és mondavilág egy központi toposza köré szerveződő folklórszövegek *antropológiai nyelvészeti* elemzési koncepciójának elkészítése. Forrás: költségvetés.

Nyelvtörténeti kutatások

- Morfológiailag elemzett nyelvtörténeti korpusz a magánéleti nyelvhasználat köréből: a munkálatok folytatása a módszerek és eljárások további pontosításával, a feldolgozott anyag tovább bővítésével. Forrás: OTKA K 81189.
- *Indoeurópai és anatóliai nyelvészet*: tanulmányok készítése. Forrás: költségvetés.

2. Nyelvtudományi alkalmazott kutatások

Kísérletes nyelvészeti kutatások

- A nyelvi képesség és a hozzá társuló más kognitív képességek neuro- és pszicholingvisztikai kutatása: a szintaktikai és a lexikai rekurzió összefüggéseinek vizsgálata mesterséges nyelvtan tanulási kísérleti paradigma felhasználásával. Forrás: költségvetés és MTA igazgatói intézkedési terv támogatás SZ-051/2013.
- A kognitív kontroll és a nyelvi képességek összefüggéseinek vizsgálata idősödő korosztálynál, a mondatmegértés esetében szemmozgás-követéses vizsgálattal. Forrás: költségvetés.
- A nyelvi rekurzió és a tudatelmélet működése és összefüggéseik afáziában és Alzheimer-kórban, diagnosztikai eljárás továbbfejlesztése az enyhe kognitív zavar és korai Alzheimer-kór felismerésére, differenciál-diagnosztikájára. Ritmusfeldolgozás és a nyelvfeldolgozás kapcsolatának vizsgálata tipikus fejlődésű gyermekek és verbális fejlődési zavarokat mutató gyermekek esetében. Új módszerek alkalmazása a pragmatika kutatásában: szemmozgás-követés, EEG, N600 hatás mérése a szemantikai illetve pragmatikai sértések vizsgálatában. Forrás: költségvetés, MTA Bolyai Ösztöndíj, MTA kutatási infrastruktúra-fejlesztési támogatás, 2013–2014, MTA külső kutatási infrastruktúra-használat támogatása, 2013-2014.
- *A kvantorok grammatikája és a nyelvi relativizmus* összefüggésrendszerének kutatásában a tesztelendő nyelvi anyagok kidolgozása, a vizsgálatok módszertanának meghatározása. A kognitív képességek, az IQ tesztelése, a hatókör-értelmezésre vonatkozó vizsgálatok, a kvantorokat tartalmazó mondatok feldolgozásának vizsgálata óvodások tesztelésével. Forrás: költségvetés, OTKA K 108951.

Két- és többnyelvűségi vizsgálatok

- A *JelEsély* című projektumban a jelnyelvi korpusz építésének folytatása, a felvett tesztek kiértékelése. Modelljavaslat kidolgozása a magyar jelnyelv strukturális szintaxisának megközelítésére, összegző tanulmány elkészítése. Forrás: TÁMOP 5.4.6/B13/1.
- Kutatások a *Nyelv és identitás* elméletéről, módszereiről és gyakorlatáról. Összehasonlító és longitudinális vizsgálatok végzése a kétnyelvűségről. Forrás: költségvetés
- Cigány nyelv spontán írásbeliségének kutatása, romani és más kétnyelvűségi kutatások, mindennapi két- és egynyelvű nyelvhasználat diskurzuselemzése, stílushasználat, többnyelvűség, interkulturális pragmatikai kutatások. A *Pragmatikai érték és társadalmi nem c.* monográfia publikálása. Forrás: OTKA PD 101572.
- A kárpátaljai magyarok internetes nyelvhasználatának kutatása. Forrás: MTA Posztdoktori Ösztöndíj.
- Doktori értekezés írása az egyes európai országok nyelvi jogi szabályozásának összehasonlító bemutatásával. Forrás: Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj, TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001.

Fonetikai kutatások

- A beszédhangok, hangkapcsolatok és szavak akusztikai-fonetikai jellemzőinek további vizsgálata különböző fonológiai, koartikulációs és osztályozási szempontok alapján. A prozódia szerepének vizsgálata a spontán beszéd automatikus tagolásában, illetve az au-

tomatikus beszélőszemély-felismerést rövid idejű minták alapján. A diszharmonia megjelenési formáinak és az önellenőrzés folyamatainak kutatása a beszédtervezési szintek és a megakadásjelenségek előfordulására, illetve az önellenőrzésnek az összefüggéseire koncentrálva. Forrás: költségvetés, OTKA K 108762.

- A *klinikai fonetikai kutatások* terén a megkezdett vizsgálatok folytatása, valamint a gyermekek beszédpercepció működésének megismerésében újabb feldolgozási szintek vizsgálata. A spontán közlések fonetikai sajátosságainak kutatása az anyanyelv-elsajátítás folyamatában. Forrás: költségvetés, MTA Bolyai Ösztöndíj.

Lexikológiai-lexikográfiai munkálatok

- A *magyar nyelv nagyszótára*: a 6. (*Di-el*) kötet írása, szerkesztése, nyelvi-lexikográfiai és szaklektorálása, a címszavak morfológiai kódolása, az anyag főszerkesztésének elkezdése. Az *f* és *g* betűs címszólista összeállításának folytatása. A *Magyar történeti szövegtár* aránytalanságait kiigazító, illetve a korpusz korhatárát 2010-re emelő korpuszbővítés anyaggyűjtésének befejezése. Forrás: költségvetés.
- *Új magyar etimológiai szótár*: az etimológiai és szótörténeti szakirodalom feltárásának folytatása; a szótörténeti részek további felülvizsgálata; az etimológiai részek fordításának befejezése első változatban; a bibliográfiai részek további kiegészítése, az új címszók szótörténeti és etimológiai részeinek összeállítása. Forrás: költségvetés, OTKA K 83540.
- A *József Attila-szótár* munkálatai. Forrás: költségvetés, MTA Bolyai Ösztöndíj.

Alkalmazott nyelvészeti kutatások

- A nyelvművelés, helyesírás, stilsztika, retorika, névtan egyes kérdéseinek kutatása. A helyesírási kodifikáció problémái. A névizlés, a névadás trendjeinek, motívumainak kutatása. A nyelvi tanácsadói tevékenységi körök működtetése és technológiai fejlesztése, a helyesírási közönségszolgálat, a [helyesírás.mta.hu](http://helyesiras.mta.hu) portál működtetésének támogatása. Forrás: költségvetés és MTA Igazgatói intézkedési terv támogatás SZ-051/2013.
- Az *Utónévportál* továbbfejlesztése, bővítése, a keresztnevek névnapja kérdés segítése. A nemzetiségi nevek adatbázisa internetes hozzáférhetőségének előkészítő munkálatai. Forrás: költségvetés.
- A Magyar Óvodai Nyelvi Korpusz morfológiai annotálásának és az annotálás ellenőrzésének befejezése. Forrás: költségvetés.

3. Nyelvtudományi innováció és fejlesztés

Nyelvtechnológiai fejlesztések

- A Magyar Nemzeti Szövegtár új változatának közzététele megújított felületen, kiegészítő szolgáltatásokkal, valamint további származtatott nyelvi erőforrások előállítása. Forrás: költségvetés.
- Az ECOINNO pályázat lezárása, az ökoinnovációs szolgáltatások és igények dinamikus illesztését megvalósító ajánlóportál megnyitása. Forrás: ECOINNO.
- A kisebb finnugor nyelvekre és az ún. "komfort zóna" nyelvekre létrehozott összehasonlítható korpuszok alapján készült kétnyelvű szótárak módszertanának továbbfejlesztése. Forrás: OTKA FNN 107885.
- A *TrendMiner* nemzetközi projekt keretében a magyar nyelvű szövegek pszichológiai tartomelemzéséhez használt eszközeink továbbfejlesztése. Forrás: TrendMiner.
- Szemantikai elemzéssel ellátott magyar nyelvű nyelvi erőforrások fejlesztése a *FrameNet* és/vagy a *PropBank* mintájára. Forrás: MTA Igazgatói intézkedési terv támogatás SZ-051/2013. Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközponttal közös pilot projekt a társadalomtudományi repozitóriumok strukturálatlan adataiban intelligens keresést megvalósító

eszközkészlet létrehozására, valamint a jelenlegi adatstruktúrák hozzáigazítására a nemzetközi sztenderdekhez. Forrás: költségvetés.

- Magasabb nyelvi szintekre készített nyelvelemző eljárások kifejlesztése: általános szintaktikai elemző fejlesztése, névkifejezés felismerő eszköz kifejlesztése, részleges szemantikai értelmező eszközök fejlesztése. A nyelvhasználat új rétegeinek bevonása a számítógépes elemzésbe, különösen a szerkesztetlen, spontán közlemények, a közösségi médiumok nyelvezetének elemzése. Forrás: költségvetés.

Beszédtechnológiai fejlesztések

- A BEA spontánbeszéd-adatbázis fejlesztése, bővítése harminc újabb adatközlő hangfelvétellel, az archiválások gondozása, hangszintű átiratok készítése és ellenőrzése. Forrás: OTKA K 108762 és MTA Igazgatói intézkedési terv támogatás SZ-051/2013.

Tananyagfejlesztés

- Az *INNET* projektum utolsó évében a tananyagok, háttéranyagok, weboldalra való elhelyezése, a projekt disszeminációja. A terveknek megfelelően egy nemzetközi konferencia és egy tanári konferencia megrendezése. Forrás: költségvetés, FP7 284415.